

na *Cadesbarne*. Vnde Moyses 12 viros misit ad explorandam terram Canaā. Hi quum reversi populi animos terruissent, omnesque, excepto Iosua ac Caleb, promissis Domini diffident, reductus est in desertum ad mare rubrum, ubi 38 annos detentus est, donec annis viginti maiores interierunt. Quare vigesimis quartis castris ad mare rediit. Et cum *Elat* urbem Idumæorum maritimam transisset, flexo itinere in ortum contendit per Evila solitudinem: relicta ad dexteram *Amelec* urbe, à qua & regioni & populo nomen. Hinc perrexit Israel in desertum *Zin* vel *Cadez*, à quo non longe abest mons *Hor*, ubi Aaron mortuus. Sequentia pleraque castra obscura sunt, *Salmona*, *Phunon*, *Oboth*, *Ieabarim*. Vbi ad Moabitum fines pervenit, relicto monte *Seir*, urbes *Edom*, *Bofra*, *Themān*, *Dedan* præterit. Hinc transit torrentem *Arnon*, ubi occurrit *Nebo* mons. Nec longe hinc *Bethabara* est, ad cuius dexteram populus Israeliticus, duce Iosua, siccatum divinitus Iordanem pedibus trajecit. Superato hoc flumine in *Gilgal* castra posuit. *Iordanis* amnis, qui Hebræis *Iarden*, oritur, ut auctor est D. Hieronymus, ex duobus fontibus haud procul à se distitis, quorum alteri *Ior* nomen est, alteri *Dan*, conjuncti nomen amni faciunt *Iordanem*, sive *Iordanis*. Ipse amœnus & quatenus locorum situs patitur, ambitiosus; accolisque se præbens, velut invitum Asphaltiten lacum, dirum natura, petit, à quo postremo ebibitur, aquasque laudatas perdit, pestilentibus mistas. At à fontibus 384 circiter stadia prolapsus, ubi prima vallium fuit occasio, in lacum se fundit Samochoniten; inde in multo majorem, quem Latini Genesaram, Græci Genesartim & Tiberiadem, ab oppidis appositis dixerunt. Sacrorum scriptores eadem ratione stagnum Genesareth, & mare Tiberiadis vel Galilææ vocant. Inde Samariam Iudæamque profundens, tandem Asphaltice lacu retinetur.

Samaria.

Altera Terræ sanctæ pars erat *Samaria*. Ea tribus complexa erat aliquot. Primo *Ephraim*, quæ præter obscuriores urbes aut oppida, hæc habebat clariora & silentio non involvenda, *Saronam*, *Gophnam* transmontanam, *Hircanum* castellum, *Thannam* in monte exstructam, *Bethel*, ubi aureum vitulum Ieroboam erexit: *Machmas*, *Silo* in altissimo monte sitam: *Sichem*, in qua Abrahamus & Iacobus habitavit, montem *Gari- zim*, montem *Semerom*, & in eo conditam *Samariam* metropolim, regum Israelis sedem, quæ & *Sebaste* dicta: & prope eam montes duos, *Bethel* & *Dan*. Ponitur prope eam *Iscariot*, patria Iu-

dæ proditoris, & propius Iordanem *Taphua*.

Vicina tribui *Ephraim* loca habebat cis Iordanem dimidia tribus *Manasse*, urbes illustiores, erant *Antipatris*, *Cæsarea*, *Dora*, *Mageddo*, *Iezrael*, & ad Iordanem *Tanach*, *Thebes*, *Acrabata* & *Thersa*, ac *Alexandrium*, &c.

Galilæa regio est Terræ sanctæ; amplitudine & bonitate soli ac cœli, præterea virorum copia, & artibus belli, urbium item frequentia & magnitudine celebris. Duplex ea est: *Superior*, quæ Syriam & Phœnicen: & *Inferior*, quæ Samariam & lacum attingit, ab ipsa dictum. Mare enim Galilææ vocabatur. De iis Iosephus: Quum tanta sint magnitudine (duæ Galilææ) tantisque gentibus alienigenis cinctæ, semper tamen omnibus belli periculis restiterunt. Nam & pugnaces sunt ab infantia Galilæi, & omni tempore plurimi: neque aut formido unquam viros, aut eorum penuria regiones illas occupavit. Etenim totæ opimæ & fertiles sunt, omniumque generum arboribus confitæ, ut etiam agriculturæ minime studiosos ubertate sua provocent. Denique excultæ ab incolis sunt totæ, nec est pars earum ulla otiosa. Quin & civitates ibi crebræ sunt; & ubique multitudo vicorum propter opulentiam populosa: ut, qui sit minimus, supra 15 millia colonorum habeat: prorsus ut, etiamsi quis spatiis minorem Galilæam dixerit ea, quæ trans flumen est, regione, viribus tamen eam illi facile anteponat. Hæc enim universa colitur, tota fructuum ferax.

Vicos autem ejusmodi & oppida, unde maximus armatorum numerus educi poterat, amplius quadringentos habebat Galilæa: quorum passim mentio fit, non in ipsius tantum, sed & Evangelistarum monumentis. In tribu *Isachar* erant *Isachar*, *Bethsan*, montes *Gelboe*, & eis oppositus *Hermon*; *Naim*, *Endor*, *Sunem*, *Iaramoth*, *Aphec*, *Esdrelon*, *Carmelus mons*, alius ab illo qui in tribu Iuda est. In tribu *Zabulon* erant *Zabulon*, *Gaba*, *Canna* miraculo Servatoris nostri clara, & huic propinqua *Nazareth*, domicilium virginis Mariæ: *Asochis*, *Sephoris*, urbium Galilææ maxima, & opulenta satis. Eam spectat mons vicinus *Thabor*, insigni altitudine, amœnitate ac fertilitate præstantissimus. Erat hic mons *Itabyrius*, in quo *Bethulia*, historia Iudith celeberrima: Munitissima quoque in his oris fuit *Iotapata*. Aliæ urbes maritimæ erant ad littus stagni Genesareth, *Tarichea*, *Tiberias*, *Magdalum*, *Bethsaida* & *Capernaum*, habitatione ac miraculis Christi insignis. Reliqua in Tabula vide.